ULKOMINISTERIÖ
Kansallinen turvallisuusviranomainen
NSA-00 Sanna Leppänen

LAUSUNTO

PF0YWF2D-4

28.01.2019

Hallintovaliokunnalle

Viite
HE 284/2018 vp; asiantuntijakuuleminen 29.1.2019

Asia
HE laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esityksessä ehdotetaan uutta lakia julkisen hallinnon tiedonhallinnasta ja esityksen 4 luku koskee tietoturvallisuutta.

Suomi on sitoutunut kahden- ja monenvälisillä tietoturvallisuussopimuksilla suojaamaan erityissuojattavaa tietoaineistoa eli turvallisuusluokiteltuja asiakirjoja, joita ulkomaan viranomainen tai kansainvälinen järjestö on Suomelle luovuttanut. Näistä erityissuojattavien tietoaineistojen suojaamisesta säädetään kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004, KvtituL). Suomen kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden näkökulmasta on tärkeää, että turvallisuusluokiteltujen tietojen suoja Suomessa ei heikenny. Ehdotuksen myötä julkisuuslain nojalla annettu asetus tietoturvallisuudesta valtionhallinnossa (681/2010) kumoutuisi asetuksenantovaltuutta koskevien muutosten vuoksi. Lakiesityksen 4 luvun tietoturvallisuusvaatimukset ovat mainitun tietoturvallisuusasetuksen turvallisuusvaatimuksiin verrattuna sisällöltään yleisiä. Ehdotetun 18 §:n 4 momentin mukaan turvallisuusluokittelusta, turvallisuusluokiteltaviin asiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä ja niiden käsittelystä säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Kansallinen turvallisuusviranomainen korostaa, että Suomea sitovien kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden näkökulmasta on välttämätöntä, että mainittu asetus tulee voimaan samaan aikaan tiedonhallintalain kanssa.

Turvallisuusluokittelua koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi siten, että asiakirjojen turvallisuusluokittelu muuttuisi pakolliseksi ja että turvallisuusluokittelua laajennettaisiin koskemaan myös julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 5 ja 11 kohdissa tarkoitettuja asiakirjoja eli muun muassa poliisin taktisia ja teknisiä menetelmiä koskevia asiakirjoja sekä asiakirjoja, jotka sisältävät tietoja raha- ja valuuttapoliittisista päätöksistä. Kansallinen turvallisuusviranomainen pitää kannatettavana, että mahdollisuutta turvallisuusluokitusmerkintöjen tekemiseksi laajennetaan erityisesti, kun lakiesityksen mukaan suojaustasoluokituksesta on tarkoitus luopua. Kansallinen turvallisuusviranomainen kuitenkin katsoo, että turvallisuusluokitusmerkinnän tekemisen muuttuminen pakolliseksi muissa kuin KvtituL:n tarkoittamissa tilanteissa saattaa hankaloittaa kansainvälistä yhteistyötä silloin, kun on tarve nopeaan sähköiseen tiedonsiirtoon ja tarve turvallisuusluokittelulle on hyvin lyhytaikainen. Tietoturvallisuussopimuksissa asetetaan tiettyjä vaatimuksia sähköiselle tiedonsiirrolle ja rajat ylittävä sähköinen tiedonsiirto edellyttää pääsääntöisesti kummankin maan toimivaltaisten viranomaisten hyväksyntää. Tällaisia toimivaltaisten viranomaisten hyväksymiä kanavia on vielä käytössä hyvin vähän, joten nopea tiedonsiirto saattaisi muodostua ongelmalliseksi, jos turvallisuusluokittelu on kaikissa tilanteissa pakollista.

Esityksen perustelujen mukaan tarkoitus ei ole muuttaa nykyisiä tietoturvallisuusasetuksessa säädettyjä turvallisuusluokkia, jotka on laadittu vastaamaan kansainvälisissä yhteyksissä yleisesti käytettyä luokittelua ja merkintöjä. Kansallinen turvallisuusviranomainen pitää tärkeänä, että kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseksi neliportainen luokittelu säilytetään. Hallituksen esityksen mukaan tiedonhallintalaissa ei säädettäisi turvallisuusluokista tai niitä koskevista merkinnöistä, minkä johdosta turvallisuusluokittelua, turvallisuusluokiteltaviin asiakirjoihin tehtäviä merkintöjä ja niiden käsittelyä koskevan asetuksen on tultava voimaan yhtä aikaa tiedonhallintalain voimaantulon kanssa, jotta turvallisuusluokat ja niiden vastaavuus säilyvät.

Esityksen tarkoituksena on perustelujen mukaan myös asetuksen tasolla mahdollistaa alimman turvallisuusluokan asiakirjojen käsittely noudattaen ehdotetussa laissa säädettäviä tiedonhallinnan perusvaatimuksia. Kansallinen turvallisuusviranomainen huomauttaa, että 4 luvun tietoturvallisuusvaatimukset eivät kaikilta osin vastaa alimpaan turvallisuusluokkaan kuuluvan kansainvälisen turvallisuusluokitellun tiedon käsittelyvaatimuksia (esim. RESTRAINT UE /EU RESTRICTED), mikä tulee ottaa huomioon asetuksen valmistelussa.

Liitteet -

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Kansallinen turvallisuusviranomainen
NSA-00 Sanna Leppänen

Asiasanat	ASIAKIRJAHALLINTO, KANSALLINEN TURVALLISUUSVIRANOMAINEN, TIETOHALLINTO, TIETOTURVALLISUUS, TIETOTURVALLISUUSSOPIMUKSET
Hoitaa	**NSA-00**
Hoitaa UE	
Koordinoi	
Tiedoksi	AVS-PAL; HAL-40; HAL-41_VNHY; HAL-44; HAL-45; HAL-70; OIK-20; POL-10

Laatija jakanut